

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عنوان: گزیده کتاب واجب فراموش شده

حضرت امام خامنه‌ای مدظله‌العالی:

امر به معروف، یعنی دیگران را به کارهای نیک امر کردن. نهی از منکر، یعنی دیگران را از کارهای بد نهی کردن.

تنظیم کننده: رضا شهیدی

صفحات: ۱۰

موضوع: امر به معروف و نهی از منکر

خواستیم امر به معروف و نهی از منکر را بشناسیم و بدانیم وظیفه ما چیست؟ روزها به دنبال آیات و روایات گشتیم، رساله‌ها را زیر و رو نمودیم، به حساب خود در دریای شناخت امر به معروف و نهی از منکر غرق شدیم. اما آن گاه که به کلام ولی نگرستیم، یافتیم که از آن دریا جز قطره‌ای نفهمیده‌ایم.

بنابراین این کتاب¹ را با سیری موضوعی از بیانات مقام معظم رهبری در زمینه امر به معروف و نهی از منکر تهیه کردیم، باشد که در احیای این فریضه الهی قدمی برداشته باشیم.

فصل اول: اهمیت امر به معروف

اهمیت امر به معروف و برتری آن بر جهاد:

امر به معروف هم مثل نماز، واجب است. در نهج البلاغه می‌فرماید: «وَمَا أَعْمَالُ الْبِرِّ كُلِّهَا وَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عِنْدَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ إِلَّا كَنْفَتِهِ فِي بَحْرِ لُجِّي» یعنی امر به معروف و نهی از منکر، در مقیاس وسیع و عمومی خود، حتی از جهاد بالاتر است؛ چون پایه ی دین را محکم می‌کند. اساس جهاد را امر به معروف و نهی از منکر استوار می‌کند همچنین بقای حاکمیت اخیار، به این است که در جامعه امر به معروف و نهی از منکر باشد.

عاقبت ترک امر به معروف و نهی از منکر:

وقتی در جامعه گناه منتشر شود و مردم با گناه خو بگیرند، کار کسی که در رأس جامعه قرار دارد و می‌خواهد مردم را به خیر و صلاح و معروف و نیکی سوق دهد، با مشکل مواجه خواهد شد؛ یعنی نخواهد توانست، یا به آسانی نخواهد توانست و مجبور است با صرف هزینه ی فراوان این کار را انجام دهد. یکی از موجبات ناکامی تلاشهای امیر مؤمنان(ع) با آن قدرت و عظمت در ادامه ی این راه، که بالاخره هم به شهادت آن بزرگوار منجر شد، همین بود.

راه رسیدن به جامعه ی کاملاً اسلامی:

ما هنوز تا یک جامعه ی کاملاً اسلامی که نیک بختی دنیا و آخرت مردم را به طور کامل تأمین کند و تباهی و کجروی و ظلم و انحطاط را ریشه کن سازد، فاصله ی زیادی داریم. این فاصله، باید با همت مردم و تلاش مسؤولان طی شود و پیمودن آن، با همگانی شدن امر به معروف و نهی از منکر آسان گردد.

1 واجب فراموش شده: راهبردهای مقام معظم رهبری، حضرت امام خامنه‌ای، در زمینه امر به معروف و نهی از منکر.

فصل دوم: وجوب

واجب فراموش شده:

ما باید خود را به سرچشمه ی اسلام برسانیم تا زندگی به تمامی شیرین شود. قرآن کریم می فرماید: «الَّذِينَ إِن مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ» من می خواهم این واجب فراموش شده ی اسلام را به یاد شما و ملت ایران بیاورم: امر به معروف و نهی از منکر. همه ی آحاد مردم باید وظیفه ی امر کردن به کار خوب و نهی کردن از کار بد را برای خود قائل باشند. این، تضمین کننده ی حیات طیبه در نظام اسلامی خواهد بود. عمل کنیم تا آثارش را ببینیم.

معنای امر به معروف و نهی از منکر:

البته ما باید تأسّف بخوریم از اینکه معنای امر به معروف و نهی از منکر درست تشریح نمی شود. امر به معروف، یعنی دیگران را به کارهای نیک امر کردن. نهی از منکر، یعنی دیگران را از کارهای بد نهی کردن. امر و نهی، فقط زبان و گفتن است. البته یک مرحله ی قبل از زبان هم دارد که مرحله ی قلب است و اگر آن مرحله باشد، امر به معروف زبانی، کامل خواهد شد.

مسئولیت انقلابی:

چندی پیش گفتم: «همه امر به معروف و نهی از منکر کنند» الآن هم عرض می کنم: نهی از منکر کنید. این، واجب است. این، مسئولیت شرعی شماست. امروز مسئولیت انقلابی و سیاسی شما هم هست. گفتن به زبان بر همه واجب است امر به معروف، یک مرحله ی گفتن و یک مرحله ی عمل دارد. مرحله ی عمل، یعنی اقدام با دست و با زور. این مرحله، امروز به عهده ی حکومت است و باید با اجازه ی حکومت انجام بگیرد و لا غیر. اما گفتن با زبان، بر همه واجب است و همه باید آن را بدون ملاحظه انجام بدهند.

واجب حتمی:

آحاد مردم و مسئولانیک نکته را هم می خواهم یادآوری کنم و آن نظام امر به معروف و نهی از منکر است. امر به معروف و نهی از منکر واجب حتمی همه است؛ فقط من و شما به عنوان مسئولان کشور وظیفه مان در باب امر به معروف و نهی از منکر سنگین تر است.

پرهیجان ترین خطاب:

بخش دیگری که باز آن را مختصر عرض می کنم که مربوط به عموم مردم است در درجه ی اول عبارت است از امر به معروف و نهی از منکر در مسائل اجتماعی. البته در مسائل فردی، تقوا بسیار زیاد مورد توصیه ی امیرالمؤمنین (ع) است؛ اما در زمینه ی مسائل اجتماعی شاید هیچ خطابی به مردم شدیدتر، غلیظ تر، زنده تر و پرهیجان تر از خطاب امر به معروف و نهی از منکر نیست. امر به معروف و نهی از منکر، یک وظیفه ی عمومی است.

بر همه واجب است، مافوق و یا زیر دست:

یک وقت دو نفر تاجر و کاسبند و باهم همکاری و رفاقت می کنند، آن یک حکم دارد؛ یک وقت است که آن کسی که مسؤول دولتی است و قدرت و اجازه و امضاء در دست اوست، با یک نفر رابطه ی ویژه برقرار می کند؛ این آن چیزی است که ممنوع و گناه و حرام است و نهی از آن بر همه ی کسانی که این چیزها را فهمیده اند در خود آن اداره، در خود آن بخش، بر ما فوق او، بر زیردست او واجب است؛ تا فضا برای کسی که اهل سوءاستفاده است، تنگ شود.

یک جاهایی بیان نکردن حرام است:

اما نکته ی پایانی در این بحث امروز من (حدود آزادی بیان)، این است که اسلام یک خصوصیت دیگری دارد و او این است که یک جاهایی عدم بیان را اسلام ممنوع کرده. یعنی مسأله فقط این نیست که بیان کردن مجاز است، بلکه بالاتر از این بیان نکردن حرام است. یک جاهایی باید بیان کرد، آن جاهایی که کتمان حقیقت علیه مصالح نظام اسلامی است، علیه منافع رشد فکری جامعه است آن جا بیان واجب است. کتمان حقیقت حرام است، که این هم یکی از خصوصیات اسلام است که آیات فراوانی در قرآن دارد برادرانی که می خواهند دنبال کنند آیات بیان و تبیین «لتبینه للناس و لاتکتومن» آیات کتمان اینها را ملاحظه می کنید در قرآن، خواهید دید که بیان کردن و ارائه ی حقیقت کردن در یک جاهایی این لازم است.

فصل سوم: تأثیر

امر و نهی ارزشمندتر:

کار نیکی که مخاطب خود را به آن امر می کنیم و رفتار زشتی که وی را از آن برحذر می داریم، هرچه بزرگتر و تأثیر اجتماعی یا فردی آن ژرف تر و ماندگارتر باشد، امر به معروف و نهی از منکر ما ارزشمندتر است.

کمک به محدود کردن بدی و شر:

اگر معنای امر به معروف و نهی از منکر و حدود آن برای مردم روشن شود، معلوم خواهد شد یکی از نوترین، شیرین ترین، کارآمدترین و کارسازترین شیوه های تعامل اجتماعی، همین امر به معروف و نهی از منکر است و بعضی افراد دیگر در نمی آیند بگویند «آقا! این فضولی کردن است!» نه؛ این همکاری کردن است؛ این نظارت عمومی است؛ این کمک به شیوع خیر است؛ این کمک به محدود کردن بدی و شر است؛ کمک به این است که در جامعه ی اسلامی، گناه، همیشه گناه تلقی شود.

نگذاریم «منکر» «معروف» و «معروف» «منکر» شود:

یکی از عواملی که در جامعه از بدیها جلوگیری می کند، نهی از منکر و منکر ساختن منکر است. نگذاریم «منکر» «معروف» و «معروف» «منکر» شود. بنابراین اولین فایده ی امر به معروف و نهی از منکر همین است که نیکی و بدی، همچنان نیکی و بدی بماند.

فصل چهارم: شیوه صحیح

با زبان خوش، نه با ایجاد نفرت:

خودتان رامجهز کنید، مسلح به سلاح معرفت و استدلال کنید، بعدبه این کانون های فرهنگی - هنری بروید و پذیرای جوان ها باشید. باروی خوش هم پذیرا باشید؛ باسماحت، بامدارا. فرمود: «و سُنَّهٌ مِنْ نَبِيِّهِ»، که ظاهراً عبارت است از «مُدَارَاهُ النَّاسِ»؛ مدارا کنید. ممکن است ظاهر زننده ای داشته باشد؛ داشته باشد. بعضی از همین هایی که دراستقبال امروز بودند، خانم هایی بودند که درعرف معمولی به آنها می گویند «خانم

بدحجاب»؛ اشک هم از چشمش داردمی ریزد. حالا چه کارکنیم؟ ردش کنید؟ مصلحت است؟ حق است؟ نه، دل، متعلق به این جبهه است؛ جان، دل‌باخته‌ی به این اهداف و آرمانهاست. او یک نقصی دارد. مگر من نقص ندارم؟ نقص او ظاهراست، نقص های این حقیر باطن است؛ نمی بینند. «گفتا شیخ اهرآنچه گویی هستم / آیا تو چنان که می نمایی هستی؟». ماهم یک نقص داریم، او هم یک نقص دارد. با این نگاه و با این روحیه برخورد کنید. البته انسان نهی از منکر هم می کند؛ نهی از منکر با زبان خوش، نه با ایجاد نفرت.

لازم نیست سخنرانی بکنید:

بعضی جوانان به ما نامه می نویسند که اجازه بدهید ما با این تظاهرات منکراتی، مقابله و مبارزه کنیم. خیلی خوب، مقابله بکنید؛ اما چطور؟ بریزید، طرف مقابل را تکه پاره کنید؟! نه، این نیست. حرف بزنید، بگویید؛ یک کلمه بیشتر هم نمی خواهد؛ لازم نیست یک سخنرانی بکنید. کسی که می بینید خلافی را مرتکب می شود دروغ، غیبت، تهمت، کین ورزی نسبت به برادر مؤمن، بی اعتنائی به محرمات دین، بی اعتنائی به مقدسات، اهانت به پذیرفته های ایمانی مردم، پوشش نامناسب، حرکت زشت، یک کلمه ی آسان بیشتر نمی خواهد؛ بگویید این کار شما خلاف است، نکنید؛ لازم هم نیست که با خشم همراه باشد. شما بگویید، دیگران هم بگویند، گناه در جامعه خواهد خشکید.

تکرار شکننده است:

در مقابل این منکرات، عامل بازدارنده، نهی است؛ نهی از منکر. بگویید: «آقا، نکن.» این تکرار «نکن» برای طرف مقابل، شکننده است. این نکته ی اول؛ که نهی از منکر، اراده و تصمیم و قدرت و شجاعت لازم دارد، که بحمد الله، در قشرهای مردم ما و در زن و مرد ما وجود دارد. باید آن را به کار بگیرید. منتظر نباشید که دستگاه ها بیایند و کاری بکنند.

بهترین شیوه ی برخورد با منکرات چیست؟

بستگی به این دارد که چه کسی بخواد برخورد کند. اگر شما بخواید برخورد کنید، «زبان» است. شما به غیر از زبان، هیچ تکلیف دیگری ندارید. نهی از منکر برای مردم، فقط زبانی است. البته برای حکومت، این طور نیست. اگر منکر بزرگی باشد، برخورد حکومت احياناً ممکن است برخورد قانونی و خشن هم باشد؛ لیکن نهی از منکر و امر به معروفی که در شرع مقدّس اسلام هست، زبان است؛ «إِنَّمَا هِيَ اللِّسَانُ».

بارها گفته شود:

نهی از منکر کردن، مثل این است که بگویید آقا چرا این کار را می کنی؟ این چه حرکت بدی است که انجام می دهی؟ یک نفر بگوید، دو نفر بگویند، ده نفر بگویند؛ بالاخره طرف مجبور می شود ترک کند؛ یعنی اگر بارها گفته شد، روحاً مغلوب می گردد.

خواهش ممنوع:

طرف امر به معروف و نهی از منکر فقط طبقه ی عامه ی مردم نیستند؛ حتی اگر در سطوح بالا هم هستند، شما باید به او امر کنید؛ نه اینکه از او خواهش کنید؛ باید بگویید: آقا! نکن؛ این کار یا این حرف درست نیست. امر و نهی باید با حالت استعلاء باشد. البته این استعلاء معنایش این نیست که آمران حتماً باید بالاتر از مأموران، و ناهیان بالاتر از منهیان باشند؛ نه، روح و مدل امر به معروف، مدل امر و نهی است؛ مدل خواهش و تقاضا و تصرّح نیست. نمی شود گفت که خواهش می کنم شما این اشتباه را نکنید؛ نه، باید

گفت آقا! این اشتباه را نکن؛ چرا اشتباه می کنی؟ طرف، هرکسی هست، بنده که طلبه ی حقیری هستم، از بنده مهم تر هم باشد، او هم مخاطب امر به معروف و نهی از منکر قرار می گیرد.

فصل پنجم: مصادیق معروف و منکر

باید معروف و منکر را بشناسید:

البته به شما بگویم عزیزان من! منکر را باید بشناسید. چیزهایی ممکن است به نظر بعضی منکر بیاید؛ در حالی که منکر نباشد. باید معروف و منکر را بشناسید. واقعاً باید بدانید این منکر است.

لزوم یادگیری احکام:

بر هر مکلفی واجب است شرایط و مراتب امر به معروف و نهی از منکر و موارد وجوب و عدم وجوب آن را یاد بگیرد تا مبدا در امر و نهی خود دچار عمل خلاف و منکر شود.

بزرگترین معروف:

بزرگترین نعمت خدا وجود این نظام است و بزرگترین معروف، دفاع از این نظام است. این بزرگترین کاری است که باید انجام گیرد. عده ای برای مقابله با این نظام کمر بسته اند -چه از راه نظریه پردازی و چه از راه تبلیغات سیاسی و موذی گری های گوناگون- و در نظام خدشه وارد می کنند. مسأله آنها، انتقاد به نظام یا به مسؤولان نظام نیست؛ از نظر آنها انتقاد، وسیله ای برای نابود کردن خود نظام است.

بالاترین تخلف:

تخلف ها یک اندازه و یک نوع نیست. بالاترین تخلف ها، آن تخلف ها و جرایمی است که پایه های نظام را سست می کند: نومید کردن مردم، نومید کردن دل های امیدوار، کج نشان دادن راه راست، گمراه کردن انسانهای مؤمن و بااخلاص، سوءاستفاده کردن از اوضاع و احوال گوناگون در جامعه اسلامی، کمک کردن به دشمن، مخالفت کردن با احکام اسلامی و تلاش برای به فساد کشاندن نسل مؤمن.

مصدق بزرگ امر به معروف:

امام حسین (ع) قیام کرد تا آن واجب بزرگی را که عبارت از تجدید بنای نظام و جامعه ی اسلامی، یا قیام در مقابل انحرافات بزرگ در جامعه ی اسلامی است، انجام دهد. این از طریق قیام و از طریق امر به معروف و نهی از منکر است؛ بلکه خودش یک مصداق بزرگ امر به معروف و نهی از منکر است.

مهمترین حوزه:

البته امر به معروف و نهی از منکر حوزه های گوناگون دارد که باز مهم ترینش حوزه ی مسؤولان است؛ یعنی شما باید ما را به معروف امر، و از منکر نهی کنید. مردم باید از مسؤولان، کار خوب را بخواهند؛ آن هم نه به صورت خواهش و تقاضا؛ بلکه باید از آن ها بخواهند. این مهم ترین حوزه است. البته فقط این حوزه نیست؛ حوزه های گوناگونی وجود دارد.

گناهکار فقط بدحجاب نیست:

گناهکار فقط بدحجاب نیست که بعضی فقط به مسأله ی بدحجابی چسبیده اند. این، یکی از گناهان است و از خیلی از گناهان کوچک تر است. خلفای فراوانی از طرف آدم های لاابالی در جامعه وجود دارد؛ خلفای سیاسی، خلفای اقتصادی، خلاف در کسب و کار، خلاف در کار اداری، خلفای فرهنگی. این

ها همه خلاف است. کسی غیبت می کند، کسی دروغ می گوید، کسی توطئه می کند، کسی مسخره می کند، کسی کم کاری می کند، کسی ناراضی تراشی می کند، کسی مال مردم را می دزدد، کسی آبروی مردم را بر باد می دهد. این ها همه منکر است.

منکرات این هاست:

امروز دست هایی تلاش می کنند تا فساد را به صورت نامحسوس نه آن طوری که شما در خیابان آن را ببینید و بفهمید و مشاهده کنید به شکل های گروهبکی، ترویج کنند و جوانان را به فساد بکشانند؛ پسرها را به فساد بکشانند؛ مردم را به بی اعتنائی بکشانند. منکرات این هاست؛ منکرات اخلاقی، منکرات سیاسی، منکرات اقتصادی.

فصل ششم: وظیفه مردم

گفتن به زبان بر همه واجب است:

امر به معروف، یک مرحله ی گفتن و یک مرحله ی عمل دارد. مرحله ی عمل، یعنی اقدام با دست و پا زور. این مرحله، امروز به عهده ی حکومت است و باید با اجازه ی حکومت انجام بگیرد و لا غیر. اما گفتن با زبان، بر همه واجب است و همه باید آن را بدون ملاحظه انجام بدهند.

نهی از منکر زبانی واجب و وظیفه همه مردم در همه شرایط:

البته این هیچ مجوز آن نیست که کسانی به بهانه ی اینکه اطمینانشان سلب شده، قانون شکنی کنند. قانون شکنی جرم است. تخلف از قانون و خروج از مدار قانونی برای مقابله با هر چیزی که به نظر انسان منکر می آید- بدون اجازه ی حکومت- خودش یک جرم است؛ مگر نهی از منکر زبانی، که بارها گفتیم نهی از منکر زبانی جایز و واجب و وظیفه ی همه است و در هیچ شرایطی هم ساقط نمی شود؛ اما آنجایی که نوبت اجرا و عمل برسد، همه باید طبق قوانین عمل کنند. هیچ چیزی مجوز این نیست که بگویند چون نیروی انتظامی و قوه قضائیه عمل نکردند، خودمان وارد میدان شدیم؛ نخیر، آن روزی که لازم باشد مردم برای حادثه ای خودشان وارد عمل شوند، رهبری صریحاً به آن ها خواهد گفت. همه جا، جای نهی از منکر استهمه جا، جای نهی از منکر است. یک دانشجو هم، در محیط درس می تواند نهی از منکر کند. یک کارمند شریف هم، در محیط کار خود می تواند نهی از منکر کند. یک کاسب مؤمن هم، در محیط کار خود می تواند نهی از منکر کند. یک هنرمند هم، با وسایل هنری خود، می تواند نهی از منکر کند. روحانیون در محیط های مختلف، یکی از مهم ترین عوامل نهی از منکر و امر به معروفند.

مهم ترین وظیفه:

باید خطر را بشناسیم. باید نقاطی را که خطر، از آن نقاط جامعه اسلامی را تهدید می کند، درست بشناسیم. آن عبرت های قضایای صدر اسلام را برای مردم و برای خودمان، باز کنیم. مهم ترین وظیفه ای که در صراط امر به معروف و نهی از منکر وجود دارد، این است که نیروهای مؤمن و آمر به معروف و ناهی از منکر و آن هایی که در نظام اسلامی انگیزه دارند، باید در صحنه باشند. همه جا باید حضور داشته باشند. حزب اللّهی بودن، یعنی آماده کار بودن برای انجام تکلیف الهی. این، یک ارزش است؛ یک ارزش انقلابی است.

وظیفه زنان:

اسلام وقتی که می گوید: «وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ»، یعنی مؤمنین و مؤمنات در حفظ مجموعه ی نظام اجتماعی و امر به معروف و نهی از منکر همه

سهیم و شریکند؛ زن را استثنا نکرده. ما هم نمی توانیم زن را استثنا کنیم. مسؤولیت اداره ی جامعه ی اسلامی و پیشرفت جامعه ی اسلامی بر دوش همه است؛ بر دوش زن، بر دوش مرد؛ هرکدامی به نحوی برحسب توانائی های خودشان. ... مهم ترین نقشی که یک زن در هر سطحی از علم و سواد و معلومات و تحقیق و معنویت می تواند ایفاء کند، آن نقشی است که به عنوان یک مادر و به عنوان یک همسر می تواند ایفاء کند؛ این از همه ی کارهای دیگر او مهم تر است.

دو تا فحش هم به خاطر خدا بخورید:

من همین امر به معروف و نهی از منکر زبانی را - ولو به شکل خیلی راحت و آرام و بدون هیچ خشونت و دعوایی - واقعاً یکی از معجزات اسلام می دانم. مثلاً یک نفر کار خلافی می کند، می گویند آقا شما این کار را نباید می کردی. این مطلب را بگو و برو. می گوید او برمی گردد دو تا فحش به من می دهد. خیلی خوب؛ حالا دو تا فحش هم به شما بدهد؛ برای خاطر امر خدا تحمل کنید. اگر نفر دوم هم بگوید آقا شما باید این کار را نمی کردی؛ بدانید اگر دعوا هم بکند، دعوایش کمتر از آنی است که با نفر اول کرده است. نفر سوم و نفر دهم و نفر بیستم هم همین طور. بنابراین، اگر نهی از منکر باب شد و تا نفر بیستم رسید، شما خیال می کنید آن آدم دیگر آن کار را تکرار خواهد کرد؟ چرا از گفتن ابا می کنید؟ چرا کسانی از گفتن ابا می کنند؟ یک عده بر اثر ضعف نفس از گفتن ابا می کنند، یک عده هم خیال می کنند که گفتن فایده ای ندارد؛ باید با دست جلو بروند! نه، زبان از دست خیلی مهم تر است.

ضعف نفس، خجالت و ترس:

بزرگترین حربه در مقابل گناهکار، گفتن و تکرار کردن است. اینکه یک نفر بگوید اما ده نفر ساکت بنشینند و تماشا کنند، نمی شود. اگر یکی دچار ضعف نفس بشود، یکی خجالت بکشد و یکی بترسد، اینکه نهی از منکر نخواهد شد.

فصل هفتم: وظیفه مسؤلان

به کار بستن امر به معروف و نهی از منکر:

در ادارات امروز باید جلوه های درخشان تحول بزرگ کشور و مردم ما به وضوح در هر گوشه نظام اداری مشهود و عیان گردد و با به کار بستن امر به معروف و نهی از منکر، شیوه ها و رفتارهای درخور تحسین و تشویق رواج یابد و ضمناً با خطاکاران، سهل انگاران و اقدام کنندگان علیه منافع نظام جمهوری اسلامی و حقوق مردم، صریح و قاطع برخورد شود. حساسیت و سنگینی مسؤولیت هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری نیز در تشخیص درست همین موازین و اجرای دقیق آن ها نهفته است.

نظام اسلامی پشتیبان ناهی از منکر:

روزی بود که اگر کسی کار خلافی مرتکب می شد و دیگری به او اعتراض می کرد، نظام حاکم آن اعتراض را می کوبید. ما دیده بودیم که اگر گناهی انجام می گرفت، گناهکار تشویق می گردید؛ اما معترض به گناه کوبیده می شد! امروز، به عکس است. امروز، نه اینکه گناه در جامعه نیست؛ هست. زمان حکومت امیرالمؤمنین (ع) هم در جامعه گناه بود؛ اما مهم این است که نظام و تشکیلات حاکم بر جامعه - آن کسانی که اداره و مدیریت کشور را بر عهده دارند - میل به طرف صلاح دارند و با گناه و تخلف مخالفند.

پشتبانی از ناهی از منکر:

دولت، مجلس شورای اسلامی، دستگاه قضائی و نیروی انتظامی، موظفند که ناهی از منکر را پشتیبانی کنند. این، وظیفه ی آن هاست. زمینه را برای اجرای این واجب الهی هموار کنیم ما به آحاد ملت عزیز عرض کردیم؛ و گفتیم امر به معروف و نهی از منکر، این واجب الهی را برپا بدارید. در بین جوانان در سرتاسر کشور، شور و غوغایی به وجود آمد. پس، پیداست که این جوانان متمایل به امر به معروف و نهی از منکرند. بنابراین، وظیفه ی ما، مسؤولین، قانون گذاران و مجریان است که راه و زمینه را برای اجرای این واجب الهی هموار و فراهم کنیم.

فصل هشتم: هشدارها

جوان حزب اللهی باید باهوش باشد:

البته جوان حزب اللهی هم باید باهوش باشد. باید چشمهایش را باز کند و نگذارد کسی در صفوف او رخنه کند و به نام امر به معروف و نهی از منکر، فسادی ایجاد نماید که چهره ی حزب الله را خراب کند. باید مواظب باشید. این، به عهده ی خودتان است. من یقین دارم و تجربه های این چند سال هم نشان داده تا نیروهای مؤمن و حزب اللهی برای انجام کاری به میدان می آیند، یک عده عناصر بدلی و دروغین، با نام این ها در گوشه ای فسادی ایجاد می کنند تا ذهن مسؤولین را نسبت به نیروهای مؤمن و حزب اللهی و مردمی چرکین کنند. مواظب باشید. دایره امر به معروف و نهی از منکر اگر ما امر به معروف را در یک دایره محدود، آن هم به وسیله افراد معلومی، زندانی کنیم، دشمن هم در تبلیغات خودش بنا می کند سمپاشی کردن؛ که در ایران بناست از این به بعد، نسبت به زن های بدحجاب، این طور عمل شود! این واجب به این عظمت را، که قوام همه چیز به آن است، بیاورند در دایره ای محدود، در خیابانهای تهران؛ آن هم نسبت به چند نفر زنی که وضع حجابشان مثلاً درست نیست. این است معنای امر به معروف؟! این است معنای حضور نیروهای مؤمن در صحنه های گوناگون جامعه؟! قضیه، بالاتر از این حرفهاست.

شکل کامل و جامع امر به معروف:

اینجا یک کلمه درباره امر به معروف و نهی از منکر و در تفسیر این دو کلمه بگویم. ای برادران و خواهران مسلمان! امر به معروف فقط آن نیست که تو به زبان و خودت به تنهایی به کسی بگویی نکن! اینیک نمونه کوچک از نهی از منکر است. امر به معروف و نهی از منکر در شکل کامل و جامعش عبارت است از اینکه جامعه اسلامی کمر به ریشه کن ساختن بدی ها ببندد. کمر به برقراری خوبی ها و نیکی ها و فضیلت ها ببندد و امروز همه بدی های ما خلاصه می شود در باقیمانده های اسارت فکری و مادی ما در دست قدرت های بزرگ. باید همه ملت یکپارچه، همه دست به دست هم داده، یک صدا و یک گام حرکت کنند تا این وابستگی هایی را که هنوز ما به فرهنگ غلط گذشته داریم ببریم و بگسلیم و کوشش کنیم که ندا و پیام انسانی خود را به همه جا بگسترانیم.

تفاوت افشا کردن بدی و نهی از منکر:

«وَأَفْشَاءِ الْعَارِفِهِ، وَ سَتْرِ الْعَائِبَةِ»؛ درباره ی اشخاص، نقاط مثبت را، نقاط خوب را افشاء کنیم، منتشر کنیم. از کسی، از مسؤولی کار خوبی سراغ دارید، این را بیان کنید و بگوئید. نقطه ی مقابل: اگر چنانچه نقطه ی منفی ای سراغ دارید، این را افشاء نکنید. افشاء نکردن معنایش این نیست که نهی از منکر نکنید؛ چرا، به خود آن کسی که به کارش اشکالی وارد است و باید ایراد گرفته شود، گفته بشود؛ اما افشاء کردن این چیزها مصلحت نیست.

گناه نابخشودنی:

دیگر آنکه در نظام اسلامی، اگرچه رسم و سنت انتقاد و نصیحت مشفقانه به مسؤولین، یکی از مواهب الهی و مفاخر اسلامی و مایه ی رشد و ارتقاء و پیشرفت امور و مصداق بارز فریضه ی امر به معروف است و باید در جامعه بماند و توسعه و کیفیت بیابد، ولی مخلوط کردن این کار مستحسن و لازم با اشاعه ی روحیه ی بدبینی و سوءظن به کارگزاران اصلی کشور و بدگویی از آنان که به تضعیف روحیه، یا تضعیف جایگاه آنان بینجامد، خطایی بزرگ و خیانت آمیز خواهد بود. اگر کسانی با گفتن و نوشتن یا رفتار متعمدانه ی خود، بذر شک و تردید نسبت به مسؤولان بلندپایه ی کشور را در دلها بیفشانند و فضا و افق را تیره و یأس آور جلوه دهند، با هیچ توجیه و بیانی نمی توان آن ها را خدمتگزار و خیرخواه به حساب آورد. این کار در کشور ما که از نظامی اسلامی و انقلابی، و مسؤولانی کاملاً مردمی، و ملتی بااخلاص و فداکار، و صمیمیتی بی نظیر میان مردم و مسؤولان، و استعداد و ظرفیتی درخشان برای کار و پیشرفت، و حیثیتی برجسته در جهان و میان ملت‌های عالم برخوردار است، بی شک ضربه به آینده ی کشور و خیانت به آرمان های انقلاب محسوب می شود و گناهی نابخشودنی است.